

UNIVERSITATEA „OVIDIUS” DIN CONSTANȚA

ȘCOALA DOCTORALĂ DE TEOLOGIE

DOMENIUL DE DOCTORAT: TEOLOGIE

**TINERII LOTULUI „RUGUL APRINS”
ÎN DOSARELE SECURITĂȚII**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:

Pr. prof. univ. dr. Claudiu-Constantin COTAN

DOCTORAND:

Pr. Andrei CIORNEA

CONSTANȚA

2024

CUPRINS

ABREVIERI

INTRODUCERE

- 1. Argument*
- 2. Scopul și obiectivele cercetării*
- 3. Metodele cercetării*
- 4. Dificultăți*
- 5. Actualitatea temei și semnificația studiului*
- 6. Originalitatea*

Cap I. GEORGE VĂȘÎ ȘI IMPOSIBILA EVADARE DIN CAPCANELE REGIMULUI OPRESIV COMUNIST

- I.1. Aspecte introductive*
- I.2. Originile „nesănătoase” ale studentului George Văsî*
- I.3. Arestarea*
- I.4. Ancheta*
- I.5. Condamnarea*
- I.6. Deținutul George Văsî. Fragilitatea minții umane în infernul concentraționar*
 - I.6.1. Închisoarea – anticamera Iadului*
 - I.6.2. Periplul concentraționar*
 - I.6.3. Situația medicală*
 - I.6.4. Experiența carcerală*
 - I.6.5. Strategii de supraviețuire*
- I.7. Forme de constrângere economico-socială și manifestări de opoziție față de regimul comunist*
 - I.7.1. Căutări ale rostului firesc într-o lume controlată de ateismul militant*
 - I.7.2. Dosarele unui informator fără acte în regulă*
- I.8. Considerații privind receptarea antumă și postumă*

Cap. II. ȘERBAN MIRONESCU ȘI VIRTUȚILE REVELATOARE ALE OMULUI FIRESC

- II.1. Aspecte introductive*
- II.2. Originile (ne)sănătoase ale studentului Șerban Mironescu*
- II.3. Arestarea*
- II.4. Ancheta*
- II.5. Condamnarea*
- II.6. Deținutul Șerban Mironescu*
- II.7. Închisoarea de după închisoare*

Cap. III. NICOLAE RĂDULESCU ȘI LIMPEZIMILE IDENTITĂȚII CREȘTINE

III.1. Aspecte introductive

III.2. Originile nesănătoase ale studentului Nicolae Rădulescu

III.3. Arestarea

III.4. Ancheta

III.6. Deținutul Nicolae Rădulescu

III.6.1. Periplul concentraționar

III.6.2. Delațiunea unui coleg și demararea anchetei de la Jilava

III.6.3. Declarațiile de la izolare

III.6.4. Prezervarea identității religioase ca strategie de rezistență

III.6.5. O abilă strategie de recrutare versus o eroică asumare a identității creștine

III.7. Închisoarea de după închisoare

III.8. Viața de dincolo de umbrele Securității

Cap. IV. EMANOIL MIHĂILESCU – DISIDENTUL ANTICOMUNIST SUB ACOPERIRE

IV.1. Aspecte introductive

IV.2. Originile (ne)sănătoase ale studentului Emanoil Mihăilescu

IV.3. Arestarea

IV.5. Condamnarea

IV.6. Deținutul Emanoil Mihăilescu

IV.7. Forme de constrângere economico-socială și manifestări de opoziție față de regimul comunist

Cap. V. DAN-GRIGORE PISTOL ȘI PREȚUL CĂUTĂRII TĂMĂDUIRII PRIN RUGĂCIUNE

V.1. Aspecte introductive

V.2. Originile (ne)sănătoase ale tânărului Dan-Grigore Pistol

V.3. Arestarea

V.4. Ancheta

V.5. Condamnarea

V.6. Deținutul Dan-Grigore Pistol

V. 7. Casarea hotărârilor și achitarea inculpatului

V.8. Închisoarea de după închisoare

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE (SELECTIVĂ)

ANEXE

Cuvinte-cheie: *activitate subversivă, acțiune informativă, anchetă, agent, disidența anticomunistă, filaj, isihasm, lupta de clasă, misticism, preoți duhovnici, rezistență, Rugul Aprins, Securitate, sentință definitivă, spațiu concentraționar, student, tânăr, totalitarismul comunist, ieroschimonahul Daniil Sandu Tudor, George Văsii, Nicolae Rădulescu, Șerban Mironescu, Emanoil Mihăilescu, Dan-Grigore Pistol.*

REZUMAT

Scopul demersului nostru științific, pluri-, trans- și interdisciplinar, a fost acela de *a descoperi, a recupera și a reconstitui* formele de rezistență ale foștilor deținuți politici – George Văsii, Șerban Mironescu, Nicolae Rădulescu, Emanoil Mihăilescu și Dan-Grigore Pistol – sub regimul totalitar comunist, ceea ce a impus o punere sub lupă a căilor prin care tinerii incluși în lotul Rugului Aprins și-au apropiat circumstanțele politice, sociale, economice, religioase și culturale din timpul României comuniste.

Așadar, principalele obiective au fost investigarea științifică a acestor cinci cazuri particulare și identificarea dovezilor referitoare, pe de o parte, la mecanismele și metodele contextului opresiv specific regimului totalitar din România comunistă iar, pe de alta, la formele de preservare a demnității și a identității creștine. Disocierea celor două strategii discursive a presupus punerea sub lupă a varietății conotațiilor, asumarea plurivocității încifrate, cu precădere, în dosarele fostei Securități, ale căror file au constituit parte integrantă a cercetării noastre, astfel încât să putem evidenția modul în care aceeași situație devenea sursă de înțeleșuri și interpretări distincte pentru oameni diferiți. Totodată, conștientizând riscurile analizei postevenimențiale, am avut în vedere contextualizarea temporală, (re)configurarea matricei sociale, a climatului politic și a condițiilor sociale în care s-au derulat evenimentele vieții acestor cinci personalități, precum și a situațiilor limită pe care le-au traversat în existența lor pământească.

Cercetarea biografiei celor cinci foști deținuți politici, urmărirea dinamismului acestor tineri către cunoașterea lui Dumnezeu, care, indubitabil, corespunde unor fapte tot mai luminoase, a presupus identificarea unor instrumente de lucru eficace, a unor metode specifice de culegere și prelucrare a datelor.

Astfel, în strădania noastră de a identifica, descoperi și reconstitui cât mai veridic manifestările și evoluția fenomenelor de rezistență referitoare la cei cinci tineri, integrați de fosta Securitate în lotul Rugul Aprins, am recurs la metoda studiilor de caz. Fiecare caz studiat a furnizat, de fapt, un teren de observație care ulterior, a permis atât descoperirea proceselor particulare, speciale, cât și evidențierea constantelor, a proceselor recurente.

Trei elemente se regăsesc în realizarea tuturor studiilor de caz incluse în acest demers: a) cadrul general, b) culegerea și prelucrarea datelor și c) analiza cazului.

Cadrul general corespunde poziției epistemologice a cercetării calitative, definită prin complexitate, prin căutarea sensului, prin sublinierea intențiilor, a motivațiilor, așteptărilor, credințelor, raționamentelor și valorilor subiecților. Exigențele validității – adevărul, justetea și sinceritatea – propuse de J. Habermas¹ au constituit concepte fundamentale, fără de care, în opinia noastră, demersul nostru de cercetare nu ar fi avut asigurată o construcție științifică solidă. Rolul contextului, în această paradigmă comprehensivă, a vizat *originalitatea ireductibilă* a evenimentelor, accentul fiind mutat de pe generalizările eronate, lipsite de bogăția nuanțelor, pe culegerea datelor subiective, cu scopul de a mări semnificația rezultatelor². Carevasăzică, atenția în conturarea cadrului general a fost fixată pe experiența trăită de cei cinci protagoniști sub totalitarismul comunist și pe percepția pe care au avut-o aceștia despre această experiență.

În ceea ce privește problema selectării informațiilor ce merită a fi reținute am avut în vedere, mai întâi, culegerea și prelucrarea doar a acelor date care pot clarifica subiectul de studiu, fiind legate strict de acesta, iar, apoi, am folosit o matrice a cărei formă a fost concepută pentru nevoile specifice ale celor cinci cazuri puse sub lupă, matrice gândită să permită o evidențiere a caracteristicilor pe care ne-am propus să le studiem³: originile „nesănătoase” (conform dosarelor fostei Securități), arestarea, anchetarea, condamnarea, experiența carcerală, reintegrarea socio-profesională, formele de represiune ale regimului totalitar comunist, strategiile de supraviețuire. Unghiul din care am dorit să examinăm situația cercetată a fost acela al paradigmei rezistenței prin credință iar structurarea prezentării a urmărit ca acest fenomen al preservării identității creștine în pofida constrângerilor sistemului opresiv din România comunistă să fie cât mai inteligibil. În cadrul fiecărui capitol se disting, de fapt, două niveluri de comprehensiune. Primul nivel conține descrierea cazului, astfel încât să poată fi concretizată reconstituirea evoluției evenimentelor. Al doilea, însă, reprezintă un nivel de abstractizare superioară, analiza și explicațiile incluse în acesta

¹ Pentru o tratare, pe larg, a paradigmei comprehensive, a se vedea J. Habermas, *Logique des sciences sociales et autres essais*, PUF, Paris, 1987, passim.

² Paradigma comprehensivă se opune paradigmei pozitivistice fiind o perspectivă care afirmă interdependența obiectului și a subiectului, fundamentele acestui discurs științific neluând în calcul obiectele exterioare independente de subiectul care le percepe, ci percepțiile, senzațiile, impresiile acestuia față de lumea exterioară. O descriere detaliată a epistemologiei metodelor calitative și a rolului contextului în paradigma comprehensivă a fost realizată de autorii J.P. Pourtois și H. Desmet în lucrarea de referință *Epistémologie et instrumentation en sciences humaines*, Pierre Mardaga, Bruxelles, 1988, passim.

³ Vezi Michael Huberman și Matthew B. Miles, *Analyses des données qualitatives*, trad. Catherine de Bracker și Vivian Lamongie, Éditions du renouveau pédagogique, Bruxelles, 1991, pp. 10-12.

fiind menite să permită sesizarea legăturilor dintre evenimentele prezentate.

Legat de cel de-a treilea element prezent în studiile noastre de caz – analiza cazului – strategia adoptată în prezentul demers a fost racordată abordării inductive, iar finalitatea a fost aceea de a induce un model teoretic pornind de la fenomenele recurente, observate în situațiile cercetate. Cum am arătat deja, am recurs la organizarea metodică a informației prin elaborarea unei matrice (*pattern matching*), care, conform poziției cercetătorilor americani Huberman și Miles⁴, poate asigura analizei o precizie suficientă. Construirea grilei de analiză s-a realizat gradual, pe măsură ce traseul investigațional a permis gruparea elementelor observate și, ulterior, scoaterea la lumină a concluziilor.

Documentarea, cercetarea bibliografică au avut în vedere, așa cum reiese și din titlul tezei noastre de doctorat, studierea, cu precădere, a izvoarelor primare. Descifrarea documentelor care odinioară slujeau serviciilor speciale integrate de Securitate, serviciilor de represiune, necesită o mare prudență și, mai ales, o asigurare suplimentară că realitatea a fost respectată. Previzibil, materialele întocmite de oamenii Securității serveau scopurilor proprii, și tocmai de aceea credibilitatea lor este, pe bună dreptate, îndoielnică. Un alt risc pe care l-am avut în vedere a fost acela al excluderii ambiguităților, al obnubilării realității că nu există o conotație exclusivă. Prin urmare, cercetătorul nu poate certifica decât în parte precizia informațiilor regăsite în Arhivă, iar analogia cu datele obținute din alte surse de informare (lucrări de specialitate ce dezvoltă tema regimului comunist din România, literatura memorialistică, autobiografii și interviuri ale supraviețuitorilor etc.) se impune în mod imperativ.

În virtutea acestei logici, am înaintat singurului om care în zilele noastre ne poate dezvălui ce a însemnat condamnarea lotului „Rugul Aprins” din propria experiență – arhitectul Nicolae Rădulescu – invitația de a interpreta filele din dosarele întocmite pe numele său sau al bunilor săi prieteni, George Văsii și Emanoil Mihăilescu. Totodată, grație mărturiei oferite de domnul Emanoil Mihăilescu, trecut la cele veșnice la data de 27 februarie 2019, mărturisitorul creștin pe care, de asemenea, am avut privilegiul de a-l cunoaște, am putut descifra strategia unui disident anticomunist sub acoperire. Simpla comparație dintre expresia confesivă a mărturisitorilor și limbajul de lemn al semnatarilor filelor ce compun dosarele întocmite de Securitate pe numele celor cinci subiecți este de natură să evidențieze atât încercările insurmontabile la care a fost supus

⁴ Michael Huberman și Matthew B. Miles, *Analyses des données qualitatives*, trad. Catherine de Bracker și Vivian Lamongie, Éditions du nouveau pédagogique, Bruxelles, 1991, pp. 10-12.

tânărul intelectual, cât și siluirea identității și a valorilor creștine conform imperativelor ideologiei comuniste, materialiste și atee.

Tot în sfera dificultăților s-a înscris și cazul documentelor deteriorate, deceniile distanță de la realizarea filelor de arhivă aducând, previzibil, și neajunsul deteriorării hârtiei (filele cu litere șterse sau chiar cu pasaje ilizibile fiind fenomene frecvente), cât și problematica descifrare a scrisului de mână al agenților Securității, deseori ilizibil și cu numeroase erori flagrante, consecință fie a pregătirii intelectuale precare, fie a desconsiderării rolului caligrafiei, ceea ce a impus, de cele mai multe ori, un studiu laborios.

În realizarea acestei lucrări se disting, așadar, cinci studii de caz, fiecare dintre acestea constituind un capitol aparte. Așa cum a demonstrat și cercetătorul american Robert E. Stake în lucrarea sa de referință „Case Study” „Studiul cazului nu reprezintă o alegere metodologică, ci o alegere a obiectului de studiu”⁵, o cale de cunoaștere care permite nu doar descifrarea comportamentelor individuale, ci și a acțiunilor de grup, a fenomenelor și chiar a proceselor sociale, pentru că putem „învăța lucruri importante plecând de la aproape orice caz. Potențialul de învățare este un criteriu diferit de caracterul reprezentativității și uneori este superior”⁶.

În ce privește organizarea pe subcapitole, acestea fixează procese recurente, impuse de traiectoria noastră tematică. Astfel, au fost supuse analizei originile *nesănătoase*, condițiile în care au avut loc arestarea, ancheta, condamnarea și detenția subiecților noștri, cât și aspectele relevante ale vieții de dincolo de gratii, cu toate formele de constrângere economică și socială, dar și cu manifestările de opoziție față de tirania ineptă a regimului comunist. Așa cum am subliniat anterior, elaborarea acestei matrice a avut rolul de a sprijini organizarea metodică a informației, grupând elementele observate, astfel încât să faciliteze identificarea fenomenelor recurente dintr-un anumit număr de situații, deosebind constantele de cazurile particulare.

Sursele primare au provenit, cu precădere, din Arhiva CNSAS, iar documentele pe care le-am avut în vedere în fiecare studiu de caz au fost de natură să creeze o sustenabilă bancă de informații, astfel încât să permită accesul la caracteristicile semnificante (atât pe cele circumstanțiale, cât și pe cele globale) ale evenimentelor vieții reale, ciclurilor vieții individuale, proceselor organizaționale și de gestiune, relațiilor inter-umane din spațiile concentraționare și de dincolo de

⁵ Robert E. Stake, *Case Study*, in N.K. Denzin și Y.S. Lincoln (coord.), *Handbook of Qualitative research*, Sage Pub., Thousand Oaks, 1994, cap. 14, p. 236.

⁶ Robert E. Stake, *Case Study*, in N.K. Denzin și Y.S. Lincoln (coord.), *Handbook of Qualitative research*, Sage Pub., Thousand Oaks, 1994, cap. 14, p. 243.

gratii ale regimului totalitar comunist din România.

Astfel, în cazul lui George Văsiî am avut în vedere următoarele documente întocmite pe numele său: ordonanța de reținere pe 24 de ore⁷, mandatul de reținere cu prelungiri⁸, ordonanța de percheziție domiciliară⁹, procesele verbale de percheziție domiciliară¹⁰, recipisa de primire—predare valori¹¹, ordonanța de sechestr¹², procesul-verbal de sechestr¹³, cele douăsprezece procese verbale de interogatoriu (17 iunie, 28 iunie, 1 iulie, 2 iulie, 3 iulie, 7 iulie, 14 iulie, 16 iulie, 18 iulie, 25 iulie, 31 iulie, 9 august 1958)¹⁴, procesul-verbal de confruntare între Văsiî Gheorghe și Părintele Daniil Sandu Tudor (din 22 iulie 1958, intervalul orar 9.30-11.30)¹⁵, ordonanța de punere sub învinuire¹⁶, certificatul medical¹⁷, procesul verbal de prezentarea materialului¹⁸, concluzii de învinuire¹⁹, dovada încunoștințării din 29 octombrie 1958²⁰, pronunțările din 29 octombrie 1958 (hotărâre dată și citită în ședința secretă din 30 octombrie 1958)²¹, din 6 noiembrie²² și din 8 noiembrie 1958 (sentință dată și citită în ședința publică de la aceeași dată)²³, formele de confiscare a bunurilor²⁴, formele de recurs²⁵, formele de încarcerare²⁶,

⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 176.

⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 177-179.

⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 180.

¹⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, ff. 181-189.

¹¹ ACNSAS, fond P dosarul nr. 202, vol 2, f. 184 și vol. 9, f. 110.

¹² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 185 și vol. 9, ff. 96-97.

¹³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 186 și vol. 9, ff. 99-100.

¹⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, ff. 187-204; 206-234. Primul proces-verbal de interogatoriu (17 iunie 1958) și cel din 7 iulie 1958 se regăsesc și în Arhiva CNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 8, ff. 177-180, ff. 184-185, iar procesele-verbale de interogatoriu din 1 iulie și 3 iulie 1958 sunt integrate în Arhiva CNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 8, ff. 181-183. Procesul verbal de interogatoriu (pe subiectul averii mobile și imobile deținute), din 18 iulie 1958, se află în ACNSAS, fond P, dosarul nr. 000202, vol. 9, f. 98.

¹⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 1, ff. 41-42.

¹⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 205.

¹⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 235.

¹⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 236.

¹⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 467-495.

²⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 170.

²¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 209-214. A se vedea și procesul-verbal de interogatoriu întocmit pe numele inculpatului George Văsiî în cadrul acestei ședințe publice din 29. 10. 1958 (ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 66-67).

²² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 215.

²³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 216 -230 și vol. 10, f. 240 (un extras din sentință).

²⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, vol. 9, ff. 101-109, 111-117.

²⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 202, 256-.260.

²⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, ff. 299-310.

încheierile din ședințele publice de la 12 ianuarie²⁷, 14 ianuarie²⁸ și 21 ianuarie²⁹ 1959, nota privind clasarea la arhivă a dosarului de control³⁰, dosarul de penitenciar³¹, decretul de grațiere³², dosarele din fondul Rețea și SIE³³, precum și dosarul recursului în anulare³⁴.

În studiul de caz al domnului Nicolae Rădulescu am recurs la următoarele file din arhivă referitoare la domnia sa: ordonanța de reținere pe 24 de ore³⁵, mandatul de arestare³⁶ cu prelungiri³⁷, ordonanța de percheziție domiciliară³⁸, procesele verbale de percheziție domiciliară³⁹ și corporală⁴⁰, ordonanța de sechestr⁴¹, procesul-verbal de sechestr⁴², cele șase procese verbale de interogatoriu (31 iulie, 12 august, 17 august, 18 august, 19 august și 30 august 1958)⁴³, ordonanța de punere sub învinuire⁴⁴, certificatul medical⁴⁵, procesul verbal de prezentarea materialului⁴⁶, concluzii de învinuire⁴⁷, forme de pregătire a apărării (probatorii⁴⁸), dovada încunoștințării⁴⁹, pronunțările din 29 octombrie 1958 (hotărâre dată și citită în ședința secretă din 30 octombrie 1958)⁵⁰, din 6 noiembrie⁵¹ și din 8 noiembrie 1958 (sentință dată și citită în ședința

²⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, f. 64.

²⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, f. 65.

²⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, f. 78, ff. 95-99.

³⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 10, ff. 284-288.

³¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 7, ff. 1-38.

³² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 397.

³³ ACNSAS, fond R, dosarul nr. 334356, ff. 1-71 și fond SIE, dosarul nr. 33375, ff. 1-13

³⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 11, ff. 1-109.

³⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 312.

³⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 313 și vol. 10, ff. 196-201.

³⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 139, f. 141.

³⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 314.

³⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 325-328 și vol. 10, ff. 202-203, 205.

⁴⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 315 și vol. 10, f. 204.

⁴¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 324 și vol. 10, f. 208.

⁴² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 325 și vol. 10, ff. 212-213.

⁴³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 322-339, 341-344 și vol. 10, f. 209 (procesul-verbal încheiat pe baza interogatoriului din 30 august 1958, cu privire la averea posedată). A se vedea și transcrierea integrală a proceselor verbale întocmite în urma procedurii de interogatoriu din ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, însoțită de o cheie de lectură oferită chiar de domnul Nicolae Rădulescu, din volumul cercetătoarei Carmen Ciornea, *Chipul Rugului Aprins*, Ed. Eikon, București, 2015, pp. 60-98.

⁴⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 340.

⁴⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 33.

⁴⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 346.

⁴⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 467-495.

⁴⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 99.

⁴⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 191-192, 216-230.

⁵⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 209-214. A se vedea și procesul-verbal de interogatoriu întocmit pe numele inculpatului Nicolae Rădulescu în cadrul acestei ședințe publice din 29. 10. 1958 (ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 69).

⁵¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 215.

publică de la aceeași dată)⁵², formele de încarcerare și de confiscare⁵³, formele de recurs⁵⁴, motivele de recurs⁵⁵, încheierile din ședințele publice de la 12 ianuarie⁵⁶, 14 ianuarie⁵⁷ și 21 ianuarie⁵⁸ 1959, dosarul de penitenciar⁵⁹, dosarul informativ întocmit pe numele domniei sale (note informative privind pe domnul Nicolae Rădulescu, fișe privind aspecte ale detenției, caracterizări, declarații, rapoarte, forme de anchetă)⁶⁰, decretul de grațiere⁶¹, dosarul recursului în anulare⁶².

În ceea ce privește cazul fiului profesorului Alexandru Mironescu, studentului (de atunci) Șerban Mironescu, am recuperat din arhive următoarele: ordonanța de reținere pe 24 de ore⁶³, mandatul de arestare cu prelungiri⁶⁴, ordonanța de percheziție domiciliară⁶⁵, procesul verbal de percheziție domiciliară⁶⁶ și corporală⁶⁷, ordonanța de sechestr⁶⁸, procesul-verbal de sechestr⁶⁹, cele zece procese verbale de interogatoriu (14 iunie, 19 iunie, 20 iunie, 27 iunie, 2 iulie, 4 iulie, 18 iulie, 24 iulie, 30 august 1958 și 19 ianuarie 1959)⁷⁰, procesul-verbal de confruntare între Șerban Mironescu și Părintele Daniil (din 22 iulie 1958, intervalul orar 11.30-13.30)⁷¹, ordonanța de punere sub învinuire⁷², certificatul medical⁷³, procesul verbal de prezentarea materialului⁷⁴,

⁵² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 216 -230 și vol. 10, f. 242 (un extras din sentință).

⁵³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, ff. 317-322 și vol. 10, f. 195 (notă privind modul în care trebuie făcută înregistrarea), f. 207 (declarația de avere) ff. 210 –211 (adrese), f. 214 (procură), ff. 215-221 (proces verbale de cerere-primire-predare, recipisă de predare-primire, rapoarte).

⁵⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 203, 266-271.

⁵⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 35.

⁵⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 64.

⁵⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 65.

⁵⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 78, ff. 95-99.

⁵⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 000202, vol. 7, ff. 39-85.

⁶⁰ ACNSAS, fond I, dosarul nr. 263904, ff. 1-52.

⁶¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 397.

⁶² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 11, ff. 1-109.

⁶³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 237 și vol. 10, f. 26.

⁶⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 238-240 și vol. 10, ff. 27-28.

⁶⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 241.

⁶⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 242.

⁶⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 10, f. 29.

⁶⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 243 și vol. 10, f. 30.

⁶⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 244 și vol. 10, f. 34.

⁷⁰ Primele 9 procese-verbale de interogatoriu se regăsesc în Arhiva CNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 245-283; 285-313. Procesul-verbal de interogatoriu din 27 iunie 1958 este inclus și în ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 8, ff. 152-153. Procesul-verbal de interogatoriu din 19 ianuarie 1959 se află în Arhiva CNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 8, f. 155.

⁷¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 1, ff. 43-45.

⁷² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 284.

⁷³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 314.

⁷⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 315.

concluziile de învinuire din 26 septembrie 1958⁷⁵, forme de pregătire a apărării (probatorii⁷⁶), concluziile de învinuire din 29 octombrie 1958 (sentință dată și citită în ședința secretă din 30 octombrie 1958)⁷⁷, din 6 noiembrie⁷⁸ și din 8 noiembrie 1958 (hotărâre dată și citită în ședința publică de la aceeași dată)⁷⁹, formele de recurs⁸⁰, motivele de recurs⁸¹, formele de încarcerare și de confiscare⁸², încheierile din ședințele publice de la 12 ianuarie⁸³, 14 ianuarie⁸⁴ și 21 ianuarie⁸⁵ 1959, dosarul de penitenciar⁸⁶, decretul de grațiere⁸⁷, dosarul informativ întocmit pe numele său⁸⁸ și dosarul recursului în anulare⁸⁹.

Numeroase au fost și datele colectate, via Arhiva CNSAS, cu privire la tânărul Emanoil Mihăilescu: ordonanța de reținere pe 24 de ore⁹⁰, mandatul de arestare⁹¹, ordonanța de percheziție⁹², procesul verbal de percheziție domiciliară⁹³ și corporală⁹⁴, ordonanța de sechestru⁹⁵, cele patru procese verbale de interogatoriu (19 septembrie, 22 septembrie și, iar, 22 septembrie, 24 septembrie)⁹⁶, ordonanța de punere sub învinuire⁹⁷, certificatul medical⁹⁸, procesul verbal de

⁷⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 467-495.

⁷⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 103.

⁷⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 209-214. A se vedea și procesul-verbal de interogatoriu întocmit pe numele inculpatului Șerban Mironescu în cadrul acestei ședințe publice din 29. 10. 1958 (ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 68).

⁷⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 215.

⁷⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 216 -230 și vol. 10, f. 246 (un extras din sentință).

⁸⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 201, 261-265.

⁸¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 32.

⁸² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 293-298 și și vol. 10, f. 25 (nota de înregistrare a arestatului Șerban Mironescu), declarație de avere (f. 31), adrese (f. 32-33), procură (f. 36), forme de cerere-predare-primire (ff. 37-40), raport (f. 41).

⁸³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 64.

⁸⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 65.

⁸⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 78, ff. 95-99.

⁸⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 6, ff. 220-272.

⁸⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, f. 395.

⁸⁸ ACNSAS, fond I, dosarul nr. 416583, ff. 1-36.

⁸⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 11, ff. 1-109.

⁹⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 442 și vol. 9, f. 212.

⁹¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 443 și vol. 9, f. 213.

⁹² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 444.

⁹³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 445-446 și vol. 9, ff. 214-215.

⁹⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 9, f. 216.

⁹⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 447 și vol. 9, f. 220.

⁹⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 448-458; 460-463. Ultimul proces-verbal de interogatoriu, referitor la averea deținută, se regăsește în Arhiva CNSAS, vol. 9, f. 221. A se vedea și transcrierea integrală a primelor trei procese-verbale de interogatoriu, însoțită de o cheie de lectură oferită chiar de domnul Emanoil Mihăilescu, din volumul cercetătoarei Carmen Ciornea, *Chipul Rugului Aprins*, Editura Eikon, București, 2015, pp. 172-198.

⁹⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 459.

⁹⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 464.

prezentarea materialului⁹⁹, concluziile de învinuire¹⁰⁰, ordonanța de separarea materialului din dosarul de anchetă penală într-un caz aparte¹⁰¹, forme de pregătire a apărării (probatorii¹⁰²), dovada încunoștințării din 29 octombrie 1958¹⁰³, concluziile de învinuire din 29 octombrie 1958 (sentință dată și citită în ședința secretă din 30 octombrie 1958)¹⁰⁴, din 6 noiembrie¹⁰⁵ și din 8 noiembrie 1958 (hotărâre dată și citită în ședința publică de la aceeași dată)¹⁰⁶, formele de recurs¹⁰⁷, motive de recurs¹⁰⁸, memoriu depus de Constantin Mihăilescu (tatăl învinuitului)¹⁰⁹, note depuse pentru recurs¹¹⁰, formele de încarcerare și de confiscare¹¹¹, încheierile din ședințele publice de la 12 ianuarie¹¹², 14 ianuarie¹¹³ și 21 ianuarie 1959¹¹⁴, corespondența domnului Constantin Mihăilescu cu secretarul general al Ministerului Afacerilor Interne, generalul Negrea¹¹⁵, formele de investigații asupra domnului Constantin Mihăilescu¹¹⁶, dosarul de penitenciar¹¹⁷, dosarele din fondul Rețea¹¹⁸, dosarul recursului în anulare¹¹⁹.

În cazul lui Dan-Grigore Pistol, prezența insolită din grup, omul care s-a păstrat o prezență discretă până și în rândul tinerilor ce-au compus lotul „Rugul Aprins”¹²⁰, am cercetat în dosarele

⁹⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 465.

¹⁰⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 467-495.

¹⁰¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, f. 466.

¹⁰² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 98.

¹⁰³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 177-178 și vol. 10, f. 238.

¹⁰⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 209-214. A se vedea și procesul-verbal de interogatoriu întocmit pe numele inculpatului Emanoil Mihăilescu în cadrul acestei ședințe publice din 29. 10. 1958 (ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 74).

¹⁰⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 215.

¹⁰⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 216 -230 și vol. 10, f. 248 (un extras din sentință).

¹⁰⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 208, 292-296.

¹⁰⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 58-61.

¹⁰⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 62-63.

¹¹⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, ff. 70-75.

¹¹¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, ff. 308-309, 311-312. și vol. 9, f. 211 (nota asupra modului de înregistrare a arestatului), ff. 217-239 (procese-verbale de confiscare, declarații asupra averii, procură, adeverințe și note de încarcerare).

¹¹² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, f. 64.

¹¹³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 5, f. 65.

¹¹⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 78, ff. 95-99.

¹¹⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 6, f. 73.

¹¹⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 6, ff. 74-79.

¹¹⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 6, ff. 311-365.

¹¹⁸ ACNSAS, fond R, dosarul nr. 001069, vol 1-2.

¹¹⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 11, ff. 1-109.

¹²⁰ Cercetarea materialelor de arhivă probează, îndubitabil, faptul că Dan-Grigore Pistol era un om cu grave afecțiuni, ce suferise deja o operație craniană (trepanație) și care se afla în evidența medicilor de mulți ani: (ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 70-71). De altfel, între el și restul tinerilor din grup nu erau stabilite relații de strânsă prietenie, el păstrându-se singurul membru al acestui grup de cinci tineri care nu s-a integrat și nici nu a absolvit o

Securității următoarele file întocmite pe numele domniei sale: ordonanța de reținere pe 24 de ore¹²¹, mandatul de arestare cu prelungiri¹²², ordonanța de percheziție domiciliară¹²³, procesul verbal de percheziție domiciliară și corporală¹²⁴, ordonanța de sechestru¹²⁵, procesul-verbal de sechestru¹²⁶, cele șapte procese verbale de interogatoriu (14 iunie, 18 iunie, 29 iunie, 4 iulie, 11 iulie, 1 septembrie, 6 septembrie 1958)¹²⁷, ordonanța de punere sub învinuire¹²⁸, certificatul medical¹²⁹, procesul verbal de prezentarea materialului¹³⁰, procesul-verbal încheiat la 16 septembrie 1958 prin care se constata refuzul învinuitului de a semna procesul verbal de prezentare a materialului¹³¹, concluziile de învinuire¹³², formele de pregătire a apărării (probatorii¹³³, certificat medical¹³⁴, materiale aduse în apărare¹³⁵, note scrise¹³⁶), dovada încunoștințării din 29 octombrie 1958¹³⁷, concluziile de învinuire din 29 octombrie 1958 (hotărâre dată și citită în ședința secretă din 30 octombrie 1958)¹³⁸, din 6 noiembrie¹³⁹ și din 8 noiembrie 1958 (sentință dată și citită în ședința publică de la aceeași dată)¹⁴⁰, formele de recurs¹⁴¹, motivele de casare¹⁴², memoriu depus de doamna Elis Pistol (mama tânărului învinuit)¹⁴³, note și probe pentru recurs¹⁴⁴, forme de

instituție de studii superioare (Nicolae Rădulescu, George Văsii și Emanoil Mihăilescu erau studenți și, ulterior, au absolvit Institutul de Arhitectură iar Șerban Mironescu a absolvit Filologia, secția Limbi clasice).

¹²¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 347 și vol. 10, f. 43.

¹²² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 348-350 și vol. 10, f. 44.

¹²³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 351.

¹²⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 352 și vol. 10, ff. 45-46.

¹²⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 353 și vol. 10, f. 47.

¹²⁶ A.C.N.S.A.S., fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 354 și vol. 10, ff. 53-54.

¹²⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, ff. 355-363; 365-371 și vol. 10, f. 48 (procesul verbal întocmit în cadrul interogatoriului din 1 septembrie 1958 legat de averea deținută).

¹²⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 364.

¹²⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 372

¹³⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 373.

¹³¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol 2, f. 374.

¹³² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 2, ff. 467-495.

¹³³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 97.

¹³⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 106-108.

¹³⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, 109-110.

¹³⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 185 -187.

¹³⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 172.

¹³⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 209-214. A se vedea și procesul-verbal de interogatoriu întocmit pe numele inculpatului Dan-Grigore Pistol în cadrul acestei ședințe publice din 29. 10. 1958 (A.C.N.S.A.S., fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 70).

¹³⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, f. 215.

¹⁴⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 216 -230 și vol. 10, f. 245.

¹⁴¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 4, ff. 205, 272-276.

¹⁴² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 37-39.

¹⁴³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 40.

¹⁴⁴ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 70-77.

încarcerare și de confiscare¹⁴⁵, dosarul de penitenciar¹⁴⁶, încheierile din ședințele publice de la 12 ianuarie¹⁴⁷, 14 ianuarie¹⁴⁸ și 21 ianuarie 1959¹⁴⁹, dosarul recursului în supraveghere formulat de procurorul general al R.P.R. în ce-l privește pe Dan-Grigore Pistol¹⁵⁰, referat cu privire la clarificarea situației lui Dan-Grigore Pistol¹⁵¹, ordonanța de încetare a procesului penal¹⁵², forme de investigații (sarcini pentru agenți, referate, note informative) asupra lui Dan-Grigore Pistol¹⁵³.

Așadar, expunerea anterioară probează, apreciem noi, nu doar impresionantul număr de file în care sunt tratate aspectele pe care teza noastră le-a propus drept obiect de studiu, sau modul în care izvoarele primare au asigurat constituirea unei bănci de observații sustenabile, ci și necesitatea elaborării unei matrice, în funcție de care am realizat selectarea și organizarea datelor integrate în prezentul demers de cercetare.

Reamintim că majoritatea izvoarelor arhivistice sunt inedite și aceasta pentru că, de regulă, interesul cercetătorilor care s-au aplecat asupra temei prezente a vizat, cu precădere, seniorii¹⁵⁴ și puținele demersuri în care studenții lotului „Teodorescu Alex[andru] și alții” au constituit obiectul de studiu, au citat numai fragmentar anumite documente, dar și faptul că analiza informațiilor oferite de Arhiva C.N.S.A.S. necesită o mare prudență, cercetătorul neputând face abstracție de scopul conceperii acestor documente (și anume, acela de a pune în practică ideologia comunistă și diversele mecanisme represive ale fostei Securități), aspect care reclamă în mod imperios consultarea mai multor surse de informare. Tocmai de aceea, mărturisirea oferită de domnul

¹⁴⁵ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 324-331 și vol. 10, f. 42 (nota privind încadrarea acuzatului), ff. 49-52 (adrese, referate legate de averea posedată) ff. 55-60 (declarația de avere a acuzatului), procese-verbale de cerere-primire-predare, procură, raport).

¹⁴⁶ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 6, ff. 83-130.

¹⁴⁷ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 64.

¹⁴⁸ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 65.

¹⁴⁹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, f. 78, ff. 95-99.

¹⁵⁰ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, 374-384.

¹⁵¹ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 388-390.

¹⁵² ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 5, ff. 385-387.

¹⁵³ ACNSAS, fond P, dosarul nr. 202, vol. 6, ff. 13-21.

¹⁵⁴ O selecție de documente, reproduse integral, din dosarele ce-l privesc direct pe Părintele Arsenie Papacioc, au fost publicate de Arhimandritul Andrei Tudor, Mariana Conovici, Iuliana Conovici în volumul *Am înțeles rostul meu...Părintele Arsenie Papacioc în dosarele Securității*, Ed. Humanitas, București, 2014; fragmente din dosarul „Teodorescu Alex[andru] și alții”, privindu-l pe Părintele Adrian Făgețeanu, au apărut prin grija editorului Andrei Dîrlău, *Părintele Adrian Făgețeanu și crucea „Rugului Aprins”*. *Omagiu la un secol de la nașterea sa*, Lumea Credinței, București, 2012; o colecție de documente din dosarul „Teodorescu Alex[andru] și alții” privindu-l pe Părintele Daniil Sandu Tudor precum și pe unii membri ai grupului au fost puse în circulație și de Ioana Diaconescu „*Rugul Aprins*”- *Studii și documente despre exterminare și supraviețuire*, Ed. Fundația Academia Civică, București, 2018, precum și de istoricul George Enache, *Ortodoxie și putere politică în România contemporană*, Ed. Nemira, București, 2005.

Emanoil Mihăilescu, precum și corespondența purtată cu domnul Nicolae Rădulescu care, la rândul-i, a acceptat să clarifice aspectele pe care le-am considerat nevralgice, își relevă, în opinia noastră, deosebita relevanță.

Se cuvine să precizăm și că am verificat informațiile și cu datele furnizate prin izvoarele de informare editate (literatura memorialistică, colecțiile de documente, corespondența, articole de presă), alături de explicațiile și teoriile din literatura de specialitate, aspect ilustrat și prin lista bibliografică, situată în partea finală a lucrării, unde sunt indicate lucrările pe care le-am consultat.

Finalitatea regrupării gradate a informațiilor obținute prin cercetarea acestor cinci cazuri a fost aceea a evoluției spre formularea unei teorii, a identificării lecției din perspectiva paradigmei identității creștine, pentru că așa cum aprecia și cercetătorul american Robert E. Stake putem „învăța lucruri importante plecând de la aproape orice caz. Potențialul de învățare este un criteriu diferit de caracterul reprezentativității și uneori este superior”.¹⁵⁵

În fond, cazul tinerilor din lotul Rugul Aprins este edificator și din perspectiva modului în care comuniștii în numele așa-zisei dictaturi a proletariatului încălcau legea, Constituția țării și convențiile internaționale semnate. Această prigoană a Bisericii din 1958, cu arestarea preoților, care deveniseră modele și se bucurau de o mare încredere și prețuire a enoriașilor, pregătea Decretul 410 din anul următor, care a condus la închiderea mănăstirilor și umilirea atâtor monahi și monahii, pe care Statul le izgonea din chilii pentru a le trimite în producție.

Și totuși, dincolo de toate aceste rațiuni lumești, Rugul Aprins, această eclatantă mișcare duhovnicească răsăriteană, a lăsat o urmă indestructibilă asupra istoriei gulagului românesc, iar pilda acestor aleși tineri care și-au căutau limpezirea rostului lor sub călăuzirea acestor mari duhovnici, în pofida imperativelor ateiste ale vremii, se păstrează o sursă de adâncă, perpetuă reflecție creștină.

BIBLIOGRAFIE (SELECTIVĂ)

I. Resurse primare:

Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (A.C.N.S.A.S.)

Fond Informativ (I):

- dosarul nr. 2214 [Acțiunea informativă de grup privind pe Ghiuș Benedict și alții],

¹⁵⁵ Robert E. Stake, *Case Study*, în N.K. Denzin și Y.S. Lincoln (coord.), *Handbook of Qualitative research*, Sage Pub., Thousand Oaks, 1994, cap. 14, p. 243.

ff. 1-473.

- dosarul nr. 416583 [Acțiunea informativă privind pe Mironescu Șerban], ff. 1-36.
- dosarul nr. 263904 [Acțiunea informativă privind pe Rădulescu Nicolae], ff. 1-52.
- dosarul nr. 206779 , vol. 1 [Acțiunea informativă privind pe Pistol Grigore-Dan], ff. 1-32.
- dosarul nr. 211298 [Acțiunea informativă informativă privind pe Pistol Grigore-Dan], ff. 1-18.
- dosarul nr. 211015
 - vol. 1 [Acțiunea informativă de grup privind pe Teodorescu Alexandru, Arsenie Papacioc, Roman Braga și alții], ff. 1-475.
 - vol. 2 [Acțiunea informativă de grup privind pe Teodorescu Alexandru, Arsenie Papacioc, Roman Braga și alții], ff. 1-185.
 - vol. 3 [Acțiunea informativă de grup privind pe Teodorescu Alexandru, Arsenie Papacioc, Roman Braga și alții], ff. 1-355.
 - vol. 4 [Arhiva operativă privind pe Ilie Constantin], ff. 1-28.
- dosarul nr. 0236137, vol. 1 [Acțiunea informativă informativă privind pe Boghiu Serghie], ff. 1-65.
- dosarul nr. 0003152 [Acțiunea informativă informativă privind pe Făgețeanu Alexandru], ff. 1-7.
- dosarul nr. 185002
 - vol. 1 [Acțiunea informativă informativă privind pe Făgețeanu Alexandru Adrian], ff. 1-87.
 - vol. 2 [Acțiunea informativă informativă privind pe Făgețeanu Alexandru Adrian], ff. 1-688.
 - vol. 3 [Acțiunea informativă informativă privind pe Făgețeanu Alexandru Adrian], ff. 1-80.
- dosarul nr. 185003
 - vol. 2 [Acțiunea informativă informativă privind pe Papacioc Anghel Arsene], ff. 1-320.
 - vol. 3 [Acțiunea informativă informativă privind pe Papacioc Anghel Arsene], ff. 1-288.

- dosarul nr. 203672, vol. 1 [Acțiunea informativă informativă privind pe Stăniloae Dumitru], ff. 1-269.

Fond Penal (P):

- dosarul nr. 202:
 - vol. 1 [Dosarul de anchetă privind pe Teodorescu Alexandru și alții], ff. 1-420.
 - vol. 2 [Dosarul de anchetă privind pe Teodorescu Alexandru și alții], ff. 1-495.
 - vol. 3 [Dosarul de anchetă privind probele materiale deținute la dosarul lotului Rugul Aprins], ff. 1-33.
 - Vol. 4 [Dosarul de anchetă privind pe Teodorescu Alexandru și alții], ff. 1-328.
 - Vol. 5 [Dosarul de judecată privind pe Teodorescu Alexandru și alții], ff. 1-414.
 - Vol. 6 [Dosarele individuale de penitenciar ale membrilor lotului Rugul Aprins], ff. 1-449.
 - Vol. 7 [Dosarele individuale de penitenciar ale membrilor lotului Rugul Aprins], ff. 1-380.
 - Vol. 8 [Dosar de control al anchetei], ff. 1-196.
 - Vol. 9 [Dosar de control al anchetei], ff. 1-295.
 - Vol. 10 [Dosar de control al anchetei], ff. 1-289.
 - Vol. 11 [Dosarul privind Recursul în anulare], ff. 1-109.
- dosarul nr. 0013495:
 - vol.1 [Dosarul de anchetă privind pe Dumitru Posteuca și Teodorescu Alexandru], ff. 1-251.
 - vol. 2 [Dosarul de anchetă privind pe Dumitru Posteuca și Teodorescu Alexandru], ff. 1-212.
- dosarul nr. 013582,
 - vol. 1 [Dosarul de anchetă privind pe Făgețeanu Adrian], ff. 1-182.
 - vol. 2 [Dosarul de anchetă privind pe Făgețeanu Adrian], ff. 1-211.
- dosarul nr. 0053242;
- dosarul nr. 0048068;

Fond Rețea (R):

- dosar nr. 334356 [Dosarul personal privind pe inf. „Valentin Stamate”], ff. 1-72.
- dosar nr. 001069:
 - vol. 1 [Dosar privind pe Mihăilescu Emanoil], ff. 1-29.

vol. 2 [Dosarul privind pe inf. „Mihai”], ff. 1-53.

Fond SIE :

dosar nr. 33375 [Acțiune informativă privind pe George Văsii], ff. 1-13.

II. Istorii generale, culegeri de documente

- Banu, Florian, Liviu Țăranu (coord.), *Securitatea. 1948-1989. Monografie*, vol. I, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2016.
- Banu, Florian, Theodor Bărbulescu, Camelia Ivan Duică, Liviu Țăranu, Florica Dobre (coord.), *Securitatea. Structuri-cadre, obiective și metode*, vol. I și II, Ed. Enciclopedică, București, 2006;
- Boia, Lucian, *Mitologia științifică a comunismului*, ediția a 3-a, București, Humanitas, 2011.
- Caravia, Paul și al., *Biserica întemnițată. România 1944-1989*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 1998.
- C.N.S.A.S., Florica Dobre (coord.), *Securitatea, Structuri – cadre, obiective și metode*, vol. 1(1948-1967), Ed. Enciclopedică, București, 2006;
- Comisia Prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România, *Raport final*, Ed. Enciclopedică, București, 2007.
- *Dicționarul Penitenciarelor din România comunistă (1945-1967)*, ed. Andrei Muraru, Ed. Polirom, Iași, 2008,
- Oprea, Marius, *Banalitatea răului, O istorie a Securității în documente*, Ed. Polirom, București, 2002;
- Stănescu, Mircea, *Organismele politice românești (1948-1965). Documente privind instituțiile și practicile*, Ed. Vremea, București, 2003;
- Tzvetan Todorov, *Confruntarea cu extrema. Victime și torționari în secolul XX*, Ed. Humanitas, București, 1996;
- Vasilescu, Constantin (coord.), *Morfologia (ne)vinovăției. Alfabetul detenției feminine în comunism*, Editura Litera, București, 2023.

III. Literatură memorialistică

1. Ciornea, Carmen, „Interviu cu domnul Nicolae Rădulescu” în: *Chipul Rugului Aprins*, Ed.

- Eikon, București, 2015, pp. 31-60.
2. Ciornea, Carmen, „Interviu cu domnul Emanoil Mihăilescu” în: *Chipul Rugului Aprins*, Ed. Eikon, București, 2015, pp. 99-172.
 3. Ciornea, Carmen, „Autobiografia domnului Emanoil Mihăilescu” în: *Chipul Rugului Aprins*, Ed. Eikon, București, 2015, pp. 199-230.
 4. Mironescu, Alexandru, *Calea inimii. Eseuri în duhul Rugului Aprins*, ediție îngrijită de Răzvan Codrescu, Ed. Anastasia, București, 1998;
 5. Mironescu, Șerban, *Rugul aprins un mod de a retrăi ortodoxia*, în „Memoria. Revista gândirii arestate”, nr. 62 (1/2008), pp. 60-67.
 6. Nicolau, Dr. Nicolae, *Rugul Aprins*, în „România liberă”, sâmbătă 27 ianuarie 1996;
 7. Pavlovici, Florin Constantin, *Tortura, pe înțelesul tuturor*, București, Ed. Fundației Academia Civică, 2012;
 8. Rădulescu, Mihai, *Memorialistica reeducărilor*, Ed. Ramida, București, 1998;
 9. Văsîi, George, *În căutarea sensului vieții*, Ed. Solteris, Piatra Neamț, 2006.

IV. Lucrări de specialitate privind „Rugul Aprins”

- *** *Cuviosul Ioan cel Străin. Din Arhiva Rugului Aprins*, Ed. Anastasia, București, 1999
- †Anania, Bartolomeu, „Părintele Daniil”, în *Taina Rugului Aprins, Ieroschimonahul Daniil- Sandu Tudor*, Ed. Anastasia, București, 1999;
- †Anania, Bartolomeu, *Memorii*, Ed. Polirom, Iași, 2009;
- Andru, Vasile, „Contemporan cu «Rugul Aprins»”, prefață la Mihai Rădulescu, „*Rugul Aprins*” de la Mănăstirea Antim la Aiud, Ed. Ramida, București, 1998;
- Boghiu, Sofian, *Duhovnici români contemporani*, ediție îngrijită de Ioana Iancovescu și Constanța Costea, Ed. Bizantină, București, 2007;
- Braga, Roman, „Rugul Aprins”, în *Pe drumul credinței*, Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului, HDM Press, 1995;
- Braga, Roman, „Rugul Aprins”, în *Lumină lină*. Revista teologică a Episcopiei Ortodoxe Române din America și Canada, vol. 2, nr. 1-2, mai 1991;
- Ciornea, Andrei, „The fragility of the human mind under the infernal pressures from the Security”, *Dialogo* (2020), Volume: 7, Issue: 1, November 2020, pp. 213-221;

- Ciornea, Andrei, „Destiny during repression.. Case study: Nicolae Rădulescu", *Sea Practical Application of Science* 11(34)/2024, pp. 7-14;
- Ciornea, Andrei, „Dan Grigore Pistol and The Burning Bush group". *Sea Practical Application of Science*. 11(33)/2023, pp. 197-202;
- Ciornea, Andrei, „Preservation of Christian dignity and identity in the oppressive context of the communist confinement regime. Young Nicolae Rădulescu's carceral periplus." *Dialogo* (2024), Volume: 10, Issue: 2, June 2024, pp. 213-221.
- Ciornea, Carmen, *Chipul Rugului Aprins*, Ed. Eikon, București, 2015;
- Ciornea, Carmen, *Sandu Tudor și asociațiile studențești creștine din România interbelică*, Ed. Eikon, București, 2017;
- Ciornea, Carmen, *Să nu fiți căldicei! Sandu Tudor și întemeierea Rugului Aprins (1940-1958)*, Ed. Eikon, București, 2018;
- Codrescu, Răzvan, *În căutarea legiunii pierdute*, Ed. Christiana, București, 2012;
- Enache, George, Adrian Nicolae Petcu, *Biserica Ortodoxă Română și Securitatea. Note de lectură*, în vol. *Totalitarism și rezistență, teroare și represiune în România comunistă*, coord.: conf. univ. dr. Gheorghe Onișoru, editat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, Studii 1, București, 2001, pp. 108-137;
- Enache, George, „Daniil Sandu Tudor – pagini din dosarul de anchetă nr. 113 668”, în *Arhivele Securității*, nr. 1, București, 2002, pp. 169-203;
- Enache, George, „Martiri pentru Hristos, în România, din perioada regimului comunist”, EIMBOR, 2007, pp.158-167, 361-370;
- Jinga, Constantin, *Ieroschimonahul Daniil Sandu Tudor, omul și opera*, Ed. Christiana, București, 2005;
- Mironescu, Alexandru, *Kairos. Eseu despre teologia istoriei*, Ed. Anastasia, București, 1996;
- Nicolau, N., „Rugul Aprins”, în *România liberă, sâmbătă 27 ianuarie 1996*;
- Oprea, Marius, *Adevărata călătorie a lui Zahei*, Ed. Humanitas, București, 2008;
- Petcu, Adrian-Nicolae, „Cum a murit părintele Daniil [Sandu Tudor]”, în *Rost*, an I, nr. 6, august 2003, pp. 7-8;
- Petcu, Adrian-Nicolae, „Participarea Bisericii Ortodoxe Române la rezistența

- anticomunistă”, în vol. *Mișcarea armată de rezistență anticomunistă din România 1944-1962*, Ed. Kullusys, București, 2003, pp. 80-86;
- Petcu, Adrian-Nicolae, „O cronologie a Rugului Aprins”, în *Tabor*, anul VII, nr. 3, martie 2013, pp. 102-108;
 - Plămădeală, †Antonie, *Rugul Aprins*, Ed. Arhiepiscopiei Sibiului, Sibiu, ediție electronică, 2002;
 - Plămădeală, †Antonie, „Rugul Aprins – moment de spiritualitate românească”, *„Saeculum. Revistă de sinteză culturală”*, Sibiu, serie nouă, Anul I (III), nr. 3–4 (12) / 1995;
 - Rădulescu, Mihai, *Rugul aprins. Duhovnicii Ortodoxiei în ghearele comuniste*, Ed. Ramida, București, 1993;
 - Rădulescu, Mihai, *Martiriul Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. Ramida, București, 1994;
 - Rădulescu, Mihai, „Cuvântul lui Dumnezeu în pușcărie. IV. Preludiu la Rugul Aprins”, în *Vestitorul Ortodoxiei*, iulie, 1993;
 - Scrima, André, *Timpul Rugului Aprins. Maestrul spiritual în tradi ia răsăriteană*, edi ia a II-a revăzută, prefată de Andrei Ple u, volum îngrijit de Anca Manolescu, Ed. Humanitas, București, 2000;
 - Stăniloae, Pr. prof. Dumitru, „Prigonirea Bisericii Ortodoxe str mo e ti sub comunism”, în *Ortodoxia*, anul XLII, nr.1, ianuarie-martie 1990;
 - Toma, Eugen, «Un moment de neuitat al terorii ateiste: Condamnarea grupului „Rugului Aprins”»,  n *Analele Sighet*, vol. 8: *Anii 1954-1960. Fluxurile  i refluxurile stalinismului*, Fundația Academia Civică, 2000, pp. 364-368;
 - Tudor, Ieroschimonahul Daniil Sandu, *Taina Rugului Aprins. Scrieri  i documente inedite*, edi ie îngrijită  i cuv nt înainte de prof. Gheorghe Vasilescu, Ed. Anastasia, București, 1999;
 - Vasile, Cristian, „Intellectualii  i clerul monahal ortodox. Asocia ia «Rugul Aprins»”, 1945-1948,  n *Revista istorică*, s.n. , tomul XIV, nr. 1-2, 2003;
 - Vasilache, Vasile, „*Rugul Aprins: Cercul literar-cultural de la m n stirea Antim din București*”,  n *Calendarul „Credin a”*, Detroit, U.S.A., 1992, pp. 66-71.